

SURVEILLANCE BIJ WOONZORGCENTRA

RAPPORT WEEK 49

(GEGEVENS TOT EN MET 1 DECEMBER 2020)

Inhoudstafel

SURVEILLANCE BIJ WOONZORGCENTRA	1
Samenvatting	2
1. Inleiding	3
2. Resultaten derde periode (vanaf 31 augustus 2020)	4
2.1. Participatie	4
2.2. Verspreiding en evolutie van de COVID-19 gevallen	5
2.3. Hospitalisaties van bewoners omwille van COVID-19	8
2.4. COVID-19 bij het personeel	9
3. COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra	12
4. Samenvatting eerste periode (tot en met 21 juni 2020)	15
5. Samenvatting tweede periode (vanaf 22 juni 2020 tot en met 30 augustus 2020)	18
5.1. Participatie	18
5.2. Verspreiding en evolutie van de COVID-19 gevallen	19
5.3. COVID-19 bij het personeel	22
6. Dankbetuiging	24

Samenvatting

- Het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen per week bij WZC bewoners neemt verder af in Vlaanderen, Wallonië en Brussel.
- Er is een geleidelijke daling in het percentage WZC dat minstens één, twee of tien bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde bij de bewoners.
- Het aantal overlijdens van WZC bewoners, zowel overlijdens in het woonzorgcentrum als in het ziekenhuis, neemt eveneens geleidelijk af over de afgelopen weken.

1. Inleiding

In februari werden de eerste COVID-19 gevallen in België gerapporteerd. Begin maart startte de systematische gegevensverzameling in woonzorgcentra (WZC); op 18 maart in Vlaanderen, op 20 maart in Wallonië en op 26 maart in Brussel en de Duitstalige gemeenschap. Er zijn 814 woonzorgcentra (WZC) in het Vlaamse Gewest, 581 WZC (inclusief 8 Duitstalige WZC) in het Waalse Gewest en 147 WZC in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (inclusief 8 Vlaamse WZC)¹.

De aanpak voor het verzamelen van gegevens over patiënten besmet met COVID-19 in WZC verschilt per gewest/gemeenschap. Zowel Vlaanderen als Wallonië bezorgen de door hen verzamelde gegevens aan Sciensano. Anderzijds krijgt Sciensano via een eigen online gegevensverzameling gegevens van Brusselse en Duitstalige WZC.

Het verloop van de COVID-19 epidemie wordt in verschillende periodes ingedeeld. De eerste periode loopt vanaf het begin van de epidemie tot en met 21 juni 2020. Maandag 22 juni 2020 wordt gebruikt als datum voor het begin van de tweede periode. 31 augustus is de startdatum van de derde periode, aangezien het aantal diagnoses zich toen op het laagste niveau bevond. In dit rapport wordt de nadruk gelegd op de resultaten vanaf 31 augustus 2020 en wordt slechts een samenvatting van de eerste twee periodes op het einde van het rapport weergegeven.

De hieronder gepresenteerde resultaten dienen als voorlopig beschouwd te worden, en kunnen met terugwerkende kracht gecorrigeerd worden. De gegevens worden per gewest weergegeven. Gezien het beleid rond WZC de bevoegdheid is van de gemeenschappen, worden de gegevens van de 8 Duitstalige WZC apart weergegeven. Een kanttekening is weliswaar dat de hier gepresenteerde cijfers met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden, gezien de schommelingen in de participatiegraad en de verschillen in het totale aantal WZC tussen de gewesten.

De cijfers voor de Vlaamse WZC kunnen ook op de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid geraadpleegd worden: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/cijfers-covid-19>.

¹ Dit is het aantal WZC exclusief het aantal assistentiewoningen die niet aangesloten zijn bij een WZC.

2. Resultaten derde periode (vanaf 31 augustus 2020)

Onderstaande gegevens worden voorgesteld vanaf de week van 31 augustus 2020, de week waarin de tweede golf van de epidemie begint. Sinds 1 juli wordt gevraagd om minstens één keer per week (en dus niet meer dagelijks zoals voorheen) de gegevens door te geven, tenzij er voor één of meer van de gevraagde variabelen een aanpassing dient doorgegeven te worden (bijvoorbeeld een nieuw mogelijk COVID-19 geval). In dat geval dienen deze gegevens wel onmiddellijk doorgegeven te worden. Als gevolg hiervan wordt de incidentie per week (van woensdag tot en met dinsdag) weergegeven. Het percentage WZC met COVID-19 gevallen (tabel 1 en figuur 2) worden geschat op basis van één vaste dag in de week (dinsdag), waarop duidelijk de meeste WZC hun gegevens rapporteren.

Net zoals in de tweede periode, wordt niet enkel rekening gehouden met de gewijzigde gegevensverzameling, maar ook met de wijzigingen in de teststrategie. De testcapaciteit nam doorheen de COVID-19 crisis sterk toe en intussen worden bewoners in WZC met milde symptomen getest. In het kader van opvolging van clusters, kunnen asymptomatische bewoners ook getest worden. Deze screeningsstrategie verschilt tussen de gewesten/gemeenschappen en kan een invloed hebben op de resultaten. Daarom zijn vanaf 22 juni onze analyses en rapporten voor de WZC enkel gebaseerd op de gerapporteerde bevestigde COVID-19 gevallen (en dus niet meer op mogelijke COVID-19 gevallen). In het najaar komen ook heel wat andere respiratoire infecties voor. Door enkel de bevestigde gevallen in rekening te brengen, wordt zo goed mogelijk vermeden dat andere respiratoire infecties een stijging in de curve zouden veroorzaken.

2.1. PARTICIPATIE

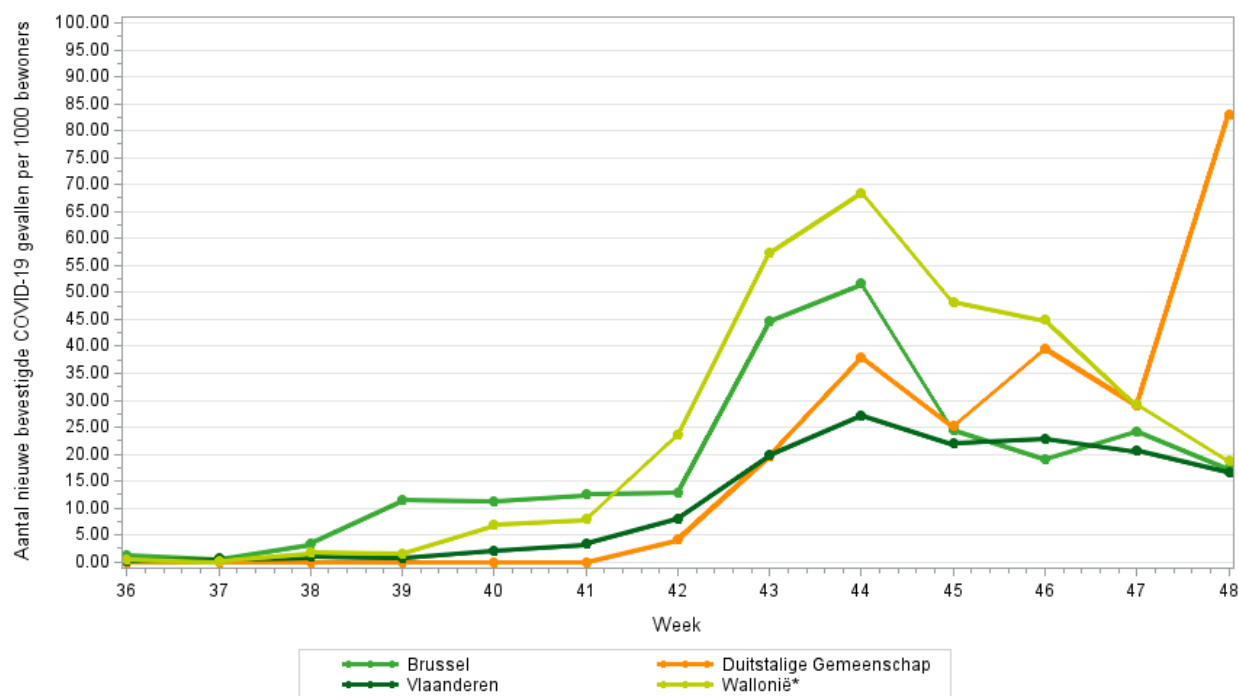
Het aantal WZC die minstens éénmaal hun gegevens hebben doorgegeven in de afgelopen week, blijft hoog en stabiel in vergelijking met voorgaande weken. De afgelopen week (van woensdag tot en met dinsdag) registreerden 95% van de Vlaamse, 97% van de Waalse, 95% van de Brusselse en 100% van Duitstalige WZC minstens éénmaal hun gegevens. Op dinsdag 1 december was de participatiegraad 87% in Vlaanderen, 68% in Wallonië, 72% in Brussel en 100% in de Duitstalige gemeenschap.

2.2. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19 GEVALLEN

Op 1 december is het aantal bewoners met een **bevestigde** COVID-19-infectie in WZC 51,0/1 000 bewoners in Vlaanderen; 59,0/1 000 bewoners in Wallonië; 31,5/1 000 bewoners in Brussel en 31,4/1 000 bewoners in de Duitstalige Gemeenschap. Het aantal bevestigde COVID-19 gevallen bij bewoners sinds 31 augustus was het hoogst op 10 november (120/1 000) in Wallonië. In Brussel, Vlaanderen en de Duitstalige WZC bereikte het hoogste aantal zich respectievelijk op 3 november (61/1 000), 17 november (59/1 000) en 3 november (45/1 000).

Onderstaande grafiek (figuur 1) geeft de incidentie (het aantal nieuwe gevallen) per week (van woensdag tot en met dinsdag) van **bevestigde** COVID-19 gevallen in WZC per 1 000 bewoners, per gewest/gemeenschap. Dit betekent dat de som van het aantal nieuwe bevestigde gevallen eenmaal per week op de grafiek weergegeven wordt. In Wallonië daalt het aantal verder van 29,2/1 000 bewoners in week 47 (18/11 t.e.m. 24/11) naar 18,7/1 000 bewoners in week 48 (25/11 t.e.m. 01/12). In Vlaanderen daalt het aantal van 20,8/1 000 bewoners in week 47 naar 16,8/1 000 bewoners in week 48. In Brussel zien we eveneens een daling van 24,3/1 000 in week 47 naar 17,5/1 000 bewoners in week 48. Tot slot stijgt het aantal in de Duitstalige gemeenschap van 29,1/1 000 bewoners in week 47 naar 83,0/1 000 bewoners in week 48 (hier gaat het om kleine aantallen in een beperkt aantal WZC). Deze evolutie wordt in samenwerking met de bevoegde instanties nauwgezet opgevolgd.

Figuur 1: Incidentie per week van bevestigde COVID-19 gevallen in Belgische woonzorgcentra (WZC) per 1 000 bewoners, per gewest/gemeenschap, 2 september – 1 december 2020

Sinds 31 augustus meldde 78% van de WZC in België minstens één **bevestigd** COVID-19 geval en een prevalentie van minstens twee gevallen en tien gevallen werd gemeld door respectievelijk 65% en 39% van de WZC.

In tabel 1 wordt het percentage WZC dat minstens eenmaal minstens één, twee of tien bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde vanaf 31 augustus 2020 per gewest/gemeenschap weergegeven. In dezelfde tabel wordt het percentage WZC weergegeven dat minstens eenmaal minstens één, twee of tien mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde sinds 31 augustus.

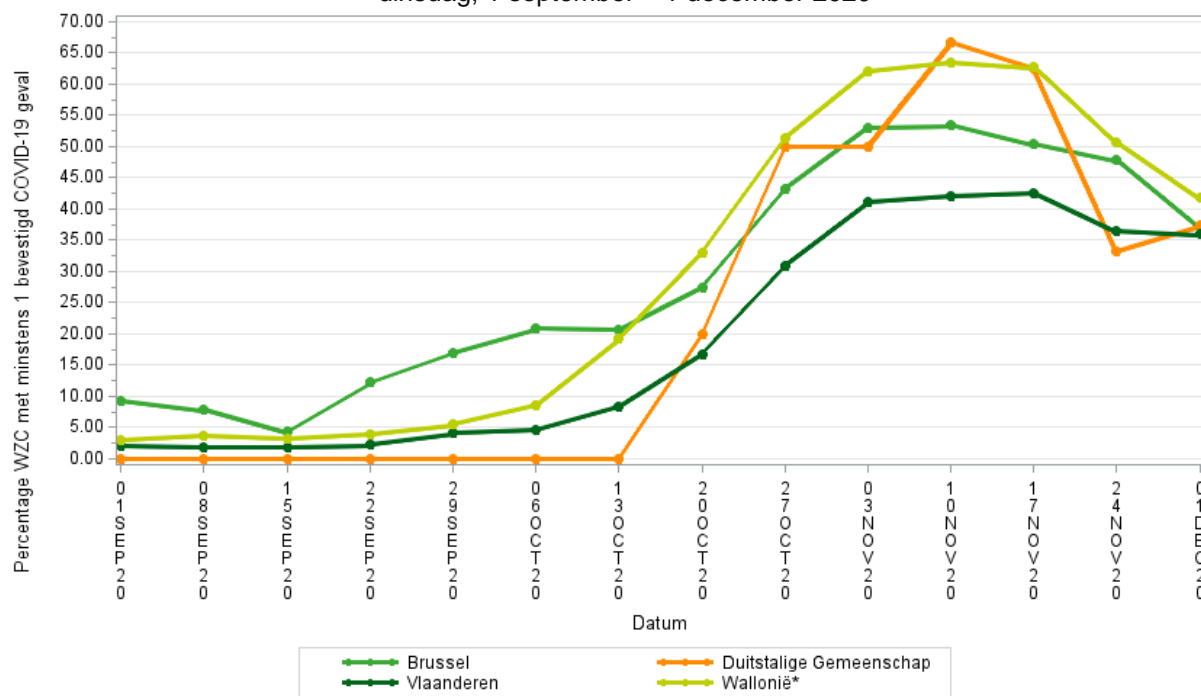
Tabel 1: Percentage (%) van woonzorgcentra (WZC) met minstens één, minstens twee of minstens tien bevestigde of mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen, 31 augustus – 1 december 2020

Gewest/Gemeenschap	% WZC met minstens één geval		% WZC met minstens twee gevallen		% WZC met minstens tien gevallen	
	Bevestigd en mogelijk	Bevestigd	Bevestigd en mogelijk	Bevestigd	Bevestigd en mogelijk	Bevestigd
Brussel (N=147)	90	84	81	73	41	36
Duitstalige Gemeenschap (N=8)	100	75	75	63	50	38
Vlaanderen (N=814)	89	72	81	57	41	33
Wallonië (N=573)	91	87	84	75	55	48

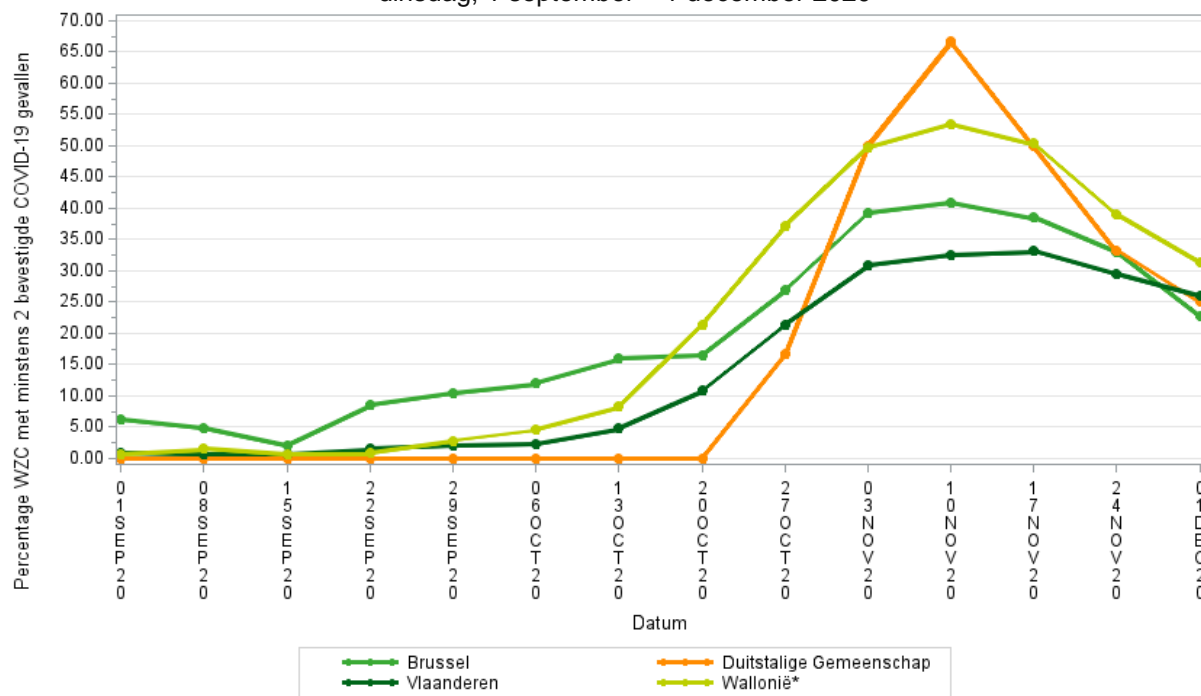
Onderstaande grafieken (figuur 2) geven het percentage WZC weer dat minstens één, twee of tien bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde in de periode 31 augustus – 1 december (op dinsdag) ten opzichte van het aantal WZC dat deelnam die dag. Het percentage WZC dat minstens één, twee of tien bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde, daalt in Vlaanderen, Wallonië en Brussel. In de Duitstalige gemeenschap stijgt het aantal WZC dat minstens 1 bevestigde COVID-19 geval rapporteerde. Deze stijging kan echter beïnvloed zijn door het kleine aantal WZC in de Duitstalige Gemeenschap.

Figuur 2: Evolutie van de prevalentie van COVID-19 in de woonzorgcentra (WZC), 1 september – 1 december 2020

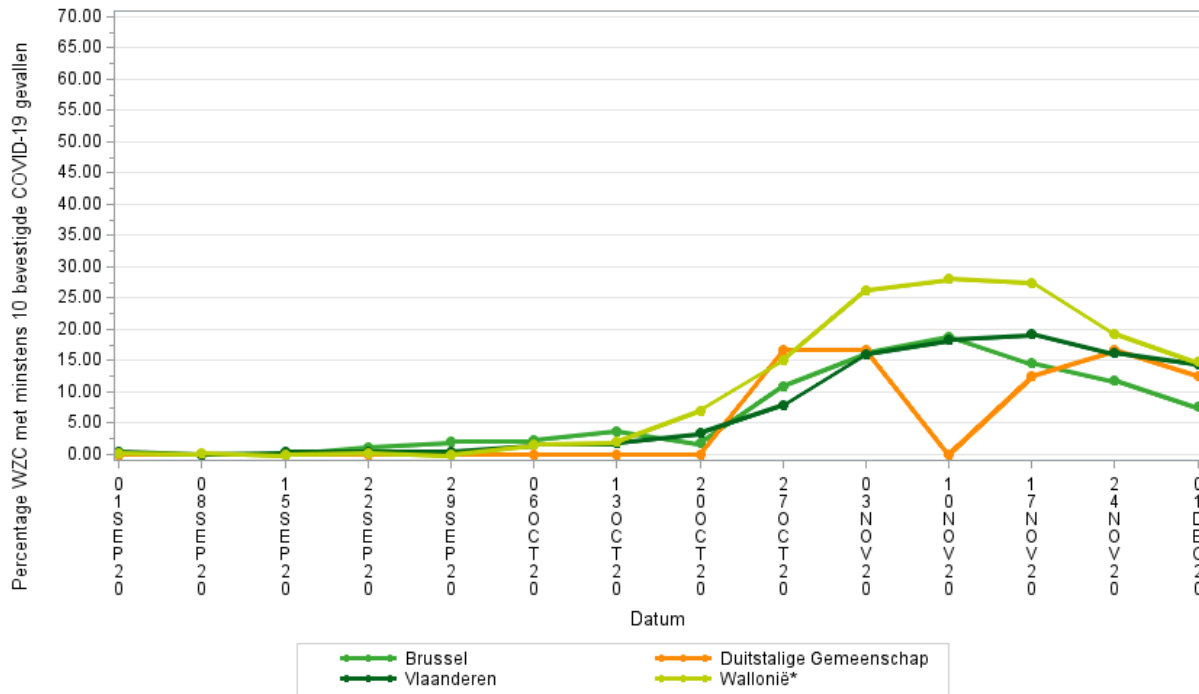
Figuur 2a: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens één bevestigd COVID-19 geval op dinsdag, 1 september – 1 december 2020

Figuur 2b: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens twee bevestigde COVID-19 gevallen op dinsdag, 1 september – 1 december 2020

Figuur 2c: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens tien bevestigde COVID-19 gevallen op dinsdag, 1 september – 1 december 2020

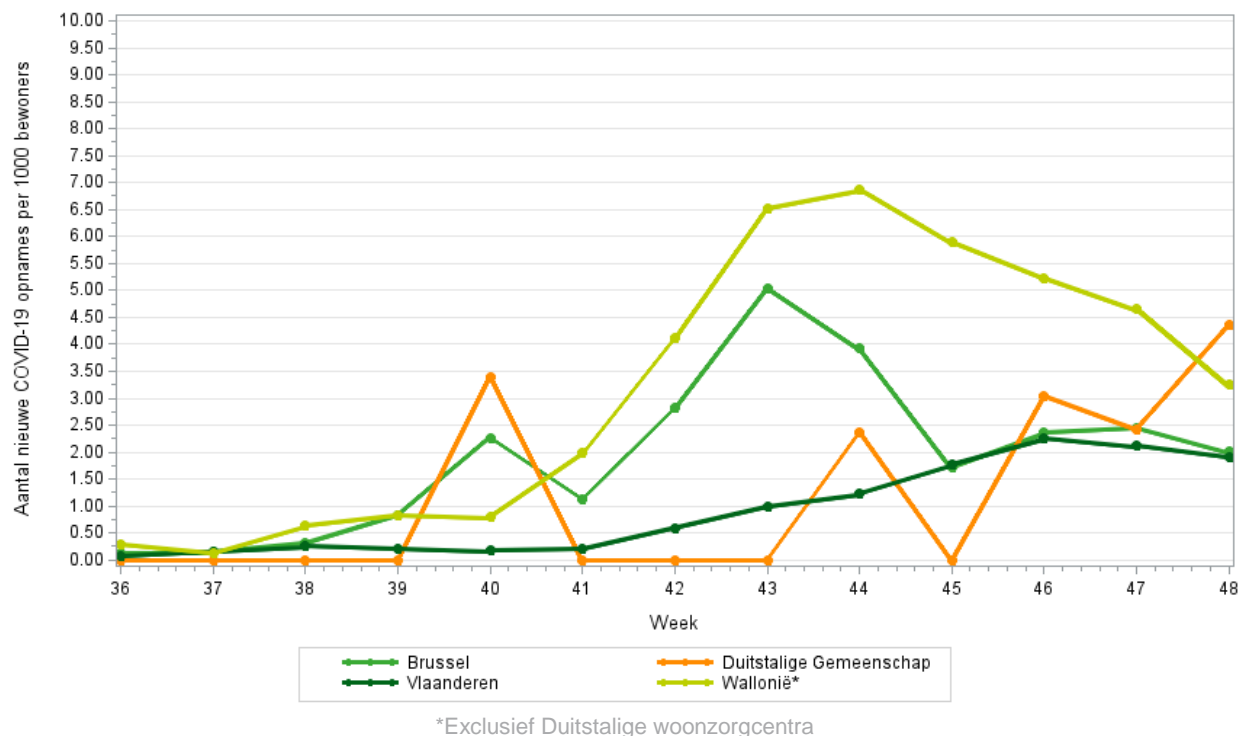
*Exclusief Duitstalige woonzorgcentra

2.3. HOSPITALISATIES VAN BEWONERS OMWILLE VAN COVID-19

Onderstaande grafiek (figuur 3) geeft de incidentie weer van het aantal hospitalisaties van bewoners omwille van een (**mogelijke en bevestigde**) COVID-19 infectie. Deze incidentie wordt uitgedrukt per week (van woensdag tot en met dinsdag) per 1 000 bewoners en per gewest/gemeenschap. Dit betekent dat de som van het aantal nieuwe hospitalisaties eenmaal per week op de grafiek wordt weergegeven. Omdat hospitalisaties omwille van zowel een mogelijke als een bevestigde COVID-19 infectie een invloed kunnen hebben op de werking van het WZC en belasting van ziekenhuizen, worden beide samen weergegeven op de grafiek. Mogelijke COVID-19 gevallen kunnen bovendien nog een bevestigde infectie worden na opname in het ziekenhuis (informatie die we niet verzamelen in deze surveillance).

Het aantal nieuwe gehospitaliseerde (mogelijke en bevestigde) COVID-19 gevallen steeg tot week 43 (21/10-27/10) in Brussel, tot week 44 (28/10-3/11) in Wallonië en tot week 46 (11/11-17/11) in Vlaanderen, waarna een daling wordt waargenomen. In de Duitstalige gemeenschap schommelt het aantal nieuwe hospitalisaties de laatste weken, wat beïnvloed kan zijn door het kleine aantal WZC in deze gemeenschap.

Figuur 3: Incidentie per week van hospitalisaties omwille van COVID-19 (mogelijk en bevestigd) in Belgische woonzorgcentra (WZC) per 1 000 bewoners, per gewest/gemeenschap, 2 september – 1 december 2020

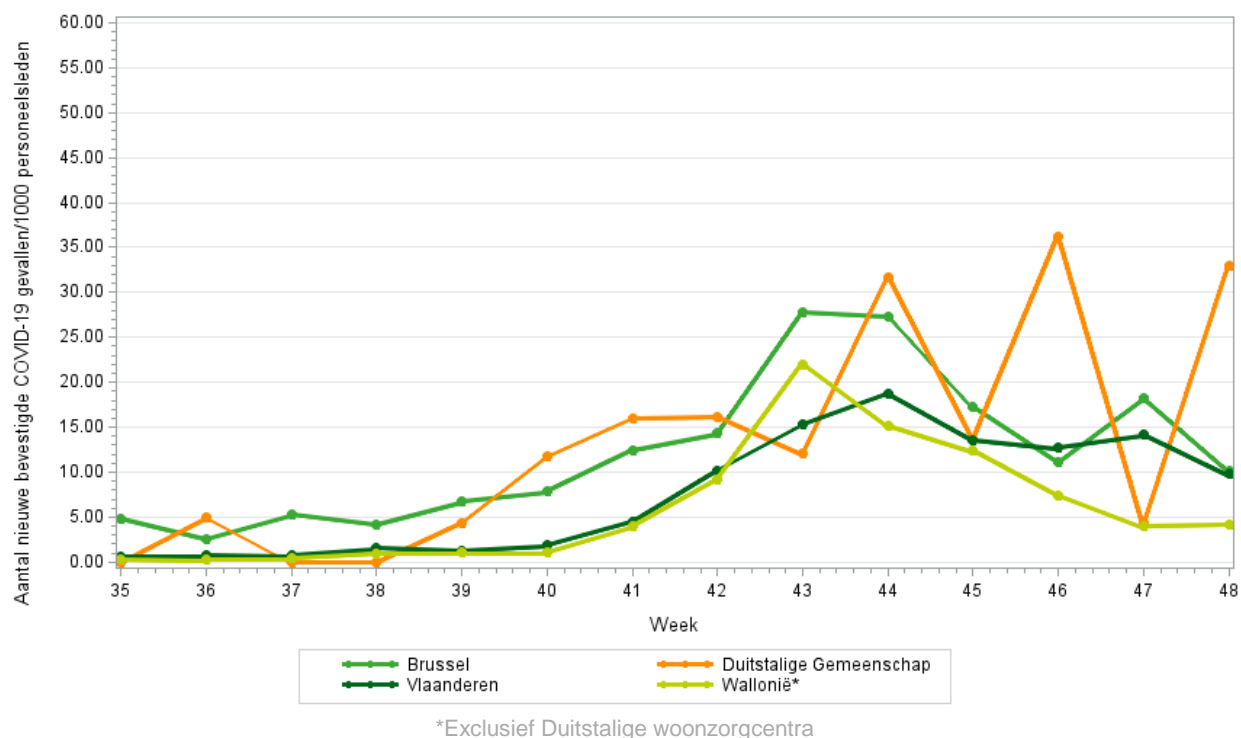
2.4. COVID-19 BIJ HET PERSONEEL

Er zijn een aantal gegevens over het WZC personeel beschikbaar. Met personeel bedoelen we alle personeelsleden die in de instelling tewerkgesteld zijn, inclusief het verplegend en paramedische personeel, het animatieteam, het personeel dat instaat voor de poets, het onderhoud of de kwaliteitscontrole en de directie met zijn administratief personeel.

Onderstaande grafiek (figuur 4) geeft de incidentie (het aantal nieuwe gevallen) bij personeelsleden per week (van woensdag tot en met dinsdag) van **bevestigde** COVID-19 gevallen per 1 000 personeelsleden in WZC, per gewest/gemeenschap. Dit betekent dat de som van het aantal nieuwe bevestigde gevallen eenmaal per week weergegeven wordt op de grafiek.

Het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen per 1 000 personeelsleden was het hoogst in week 43 in Wallonië en Brussel, en in week 44 in Vlaanderen. In de Duitstalige gemeenschap schommelt het aantal nieuwe gevallen de laatste weken, wat beïnvloed kan zijn door het kleine aantal WZC in deze gemeenschap.

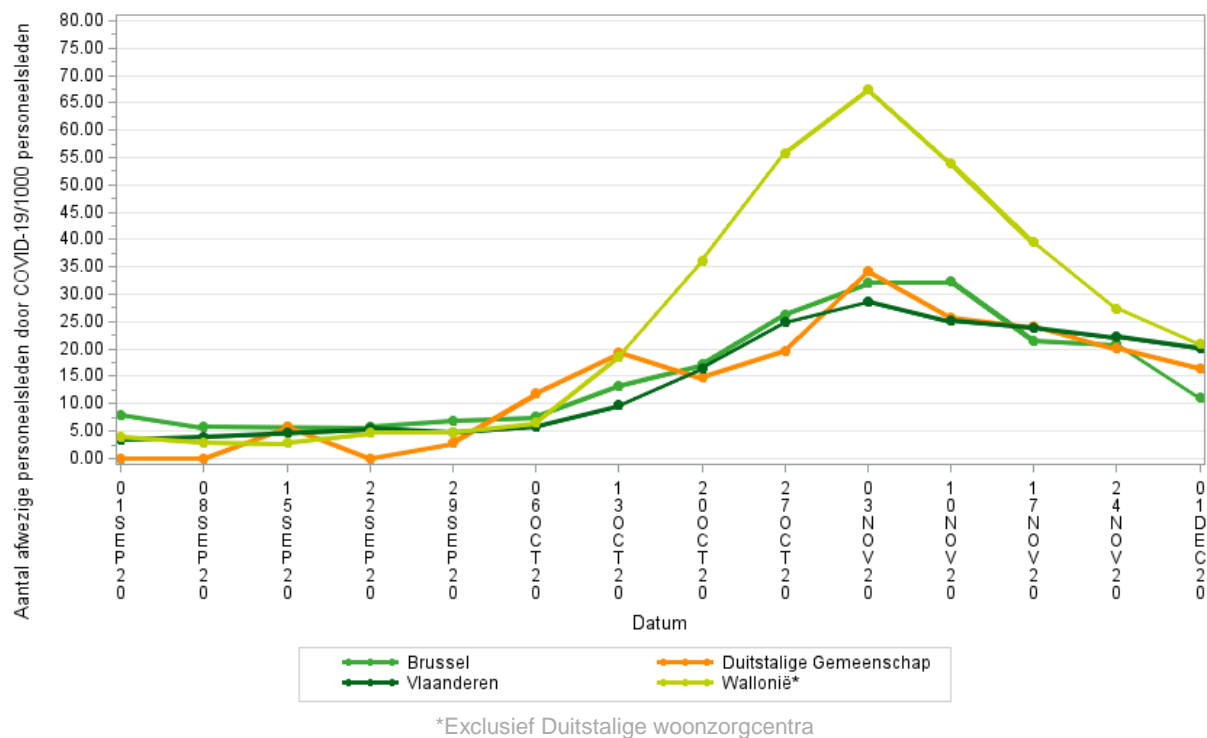
Figuur 4: **Incidentie** per week van **bevestigde** COVID-19 gevallen bij personeelsleden in Belgische woonzorgcentra (WZC) per 1 000 personeelsleden, per gewest/gemeenschap, 2 september – 1 december 2020

Figuur 5 geeft het aantal personeelsleden weer dat afwezig is omwille van een **mogelijke of bevestigde** COVID-19 infectie per 1 000 personeelsleden. Omdat zowel het aantal personeelsleden dat afwezig is omwille van een mogelijke COVID-19 infectie als omwille van een bevestigde COVID-19 infectie een invloed heeft op de werking van het WZC, worden beide samen weergegeven. Dit wordt geschat op basis van één vaste dag per week (dinsdag), waarop duidelijk de meeste WZC hun gegevens rapporteren.

Het aantal afwezige personeelsleden omwille van een mogelijke of bevestigde COVID-19 infectie is dus slechts een deel en een onderschatting van het totale absentisme in WZC, aangezien personeelsleden die afwezig zijn omwille van andere redenen, zoals burn-out, hier niet in meegeteld worden. Analoog met het aantal infecties, steeg het aantal personeelsleden dat afwezig is omwille van een mogelijke of bevestigde COVID-19 infectie tot week 44 (28/10-3/11), waarna een daling geobserveerd kan worden.

Figuur 5: **Prevalentie** van aantal afwezige personeelsleden omwille van een **mogelijke of bevestigde** COVID-19 infectie in Belgische WZC per 1 000 personeelsleden op dinsdag, per gewest/gemeenschap, 1 september – 1 december 2020

3. COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra

COVID-19 sterfgevallen worden over het algemeen gepresenteerd volgens de plaats van overlijden. Alle bewoners van een WZC die in het ziekenhuis overlijden worden bijgevolg meegeteld in de sterftcijfers van de ziekenhuizen. Het aandeel van COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van WZC die of in het ziekenhuis of in het WZC sterven, wordt hier weergegeven volgens de verschillende periodes van de epidemie. In dit hoofdstuk worden zowel mogelijke als bevestigde COVID-19 sterfgevallen bij bewoners in WZC weergegeven, om consistent te blijven met ander rapporten en om de trend over de tijd te blijven volgen.

Sinds het begin van de registratie waren **56,7%** van het totaal aantal COVID-19 sterfgevallen in België bewoners van een WZC (**9 478 sterfgevallen**) (Tabel 2).

Tabel 2 : COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van WZC in verhouding tot het totale aantal COVID-19 sterfgevallen (situatie op 29 november 2020)

	Vlaanderen		Brussel		Wallonië		Duitstalige Gemeenschap		België	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
≤ 21 juni 2020	3 013	63,5%	900	60,7%	2 134	64,6%	36	59,0%	6 083	63,4%
22 juni tot 30 augustus	85	54,5%	17	29,8%	47	50,5%	0	0%	149	48,7%
≥ 31 augustus 2020	1 659	56,0%	316	37,2%	1 256	42,5%	15	25,4%	3 246	47,6%
Totaal	4 757	60,5%	1 233	51,6%	3 437	54,1%	51	42,5%	9 478	56,7%

Assistentie woningen en andere residentiële instellingen werden niet geïnccludeerd.

Sinds 31 augustus 2020 waren **3 246** van de COVID-19 sterfgevallen bewoners van WZC, 2 431 hiervan stierven in het WZC en 815 in het ziekenhuis (Tabel 3).

Tabel 3: Aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van een woonzorgcentrum (WZC), verdeling volgens plaats van overlijden, en volgens de verschillende periodes van de epidemie (situatie op 29 november 2020)

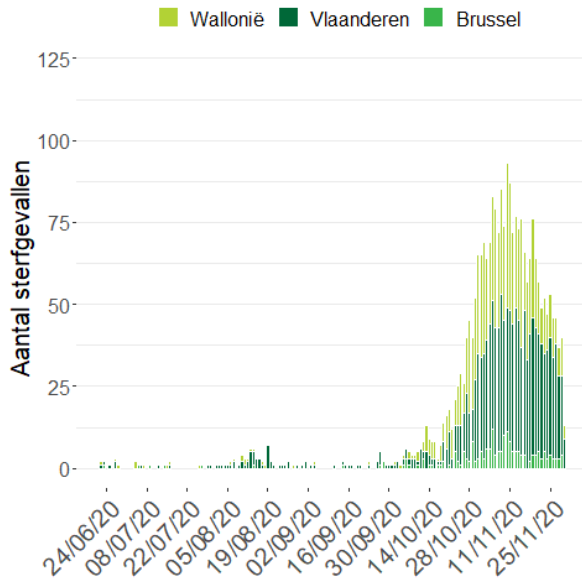
	Vlaanderen		Brussel		Wallonië		Duitstalige Gemeenschap		België	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
≤ 21 juni 2020										
Ziekenhuis	418	14%	294	33%	589	28%	3	8%	1 304	21%
WZC	2 595	86%	606	67%	1 526	72%	32	89%	4 759	78%
Thuis en andere	0	0%	0	0%	19	1%	1	3%	20	0%
Totaal	3 013	100%	900	100%	2 134	100%	36	100%	6 083	100%
22 juni tot 30 augustus										
Ziekenhuis	29	34%	11	65%	26	55%	0	0%	66	44%
WZC	56	66%	6	35%	21	45%	0	0%	83	56%
Thuis en andere	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal	85	100%	17	100%	47	100%	0	0%	149	100%
≥ 31 augustus 2020										
Ziekenhuis	372	22%	127	40%	310	25%	6	40%	815	25%
WZC	1 287	78%	189	60%	946	75%	9	60%	2 413	75%
Thuis en andere	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal	1 659	100%	316	100%	1 256	100%	15	100%	3 246	100%
Volledige periode										
Ziekenhuis	819	17%	432	35%	925	27%	9	18%	2 185	23%
WZC	3 938	83%	801	65%	2 493	73%	41	80%	7 273	77%
Thuis en andere	0	0%	0	0%	19	1%	1	2%	20	0%
Totaal	4 757	100%	1 233	100%	3 437	100%	51	100%	9 478	100%

Tussen 23 en 29 november 2020 zijn 456 bewoners van een WZC overleden waarvan 332 in een WZC (221 in Vlaanderen, 23 in Brussel, 86 in Wallonië en 2 in de Duitstalige Gemeenschap) en 124 in het ziekenhuis (77 in Vlaanderen, 14 in Brussel, 33 in Wallonië en 0 in de Duitstalige Gemeenschap).

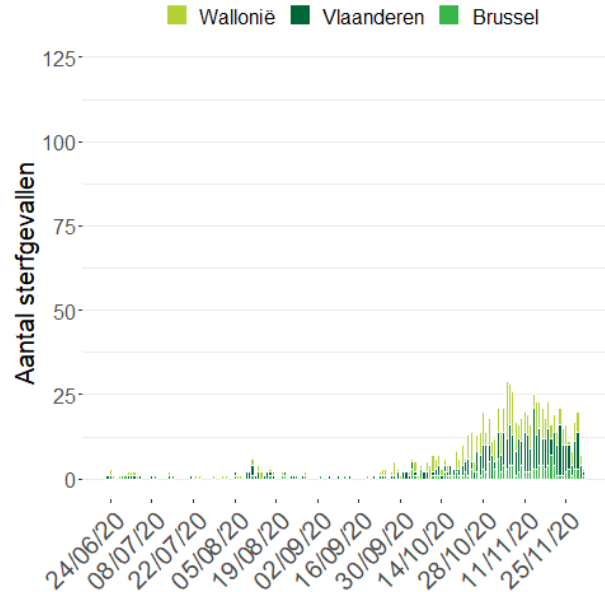
Zoals blijkt uit onderstaande grafieken (figuur 6) zijn de afgelopen weken meer bewoners in het WZC overleden dan in het ziekenhuis. De meest recente gegevens moeten als voorlopig worden beschouwd.

Figuur 6: Aantal sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (WZC), 22 juni – 2 december 2020

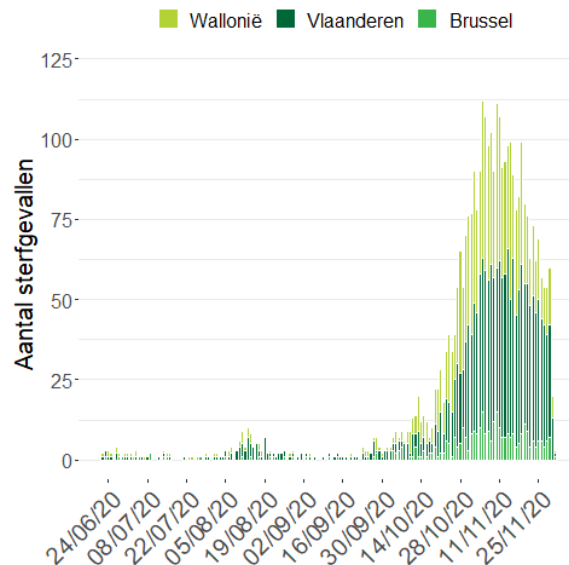
Figuur 6a: Aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (WZC) die overleden zijn in het woonzorgcentrum, per dag, per gewest

Figuur 6b: Aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (WZC) die overleden zijn in het ziekenhuis, per dag, per gewest

Figuur 6c: Aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (WZC) (alle locaties), per dag, per gewest

4. Samenvatting eerste periode (tot en met 21 juni 2020)

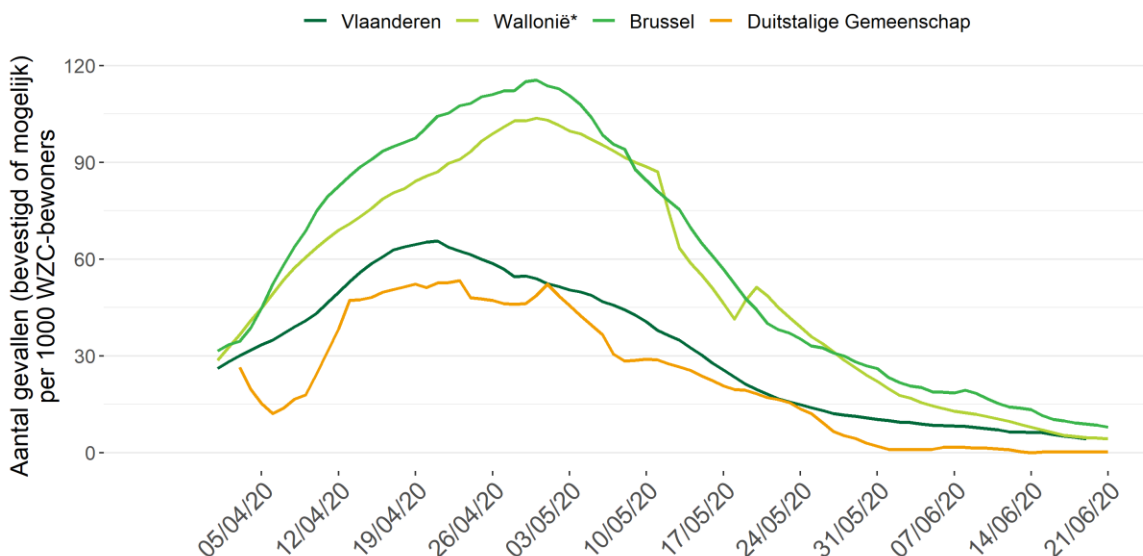
Hieronder vatten we de epidemiologische situatie van de WZC samen tijdens de eerste periode (periode van 1 april tot en met 21 juni). Bij aanvang van de gegevensverzameling was het niet mogelijk om bewoners in WZC te testen. Daarom werden ook de mogelijke COVID-19 gevallen in WZC mee in kaart gebracht.

In deze periode werden de WZC door de bevoegde instanties gevraagd om de gegevens dagelijks te registreren, ook in het weekend. De mediaan van de participatiegraad tijdens de eerste periode bedroeg 81% (nationaal). De hoogste participatiegraad vond plaats op 14 april (92%), waarna deze geleidelijk aan afnam tot een minimale participatiegraad van 18% op zaterdag 20 juni.

Gezien er niet voor alle WZC gegevens over het aantal nieuwe COVID-19 gevallen beschikbaar waren tijdens de eerste periode, was het niet mogelijk om een incidentie weer te geven en werd de focus gelegd op de weergave van de prevalentie. In onderstaande grafiek (figuur 7) wordt de prevalentie (7-daags gemiddelde) weergegeven van mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen in WZC per 1 000 bewoners, per dag en per gewest/gemeenschap van april tot en met 21 juni 2020. Indien er in een bepaald gewest/gemeenschap uitbraken zijn, dan wordt dit weerspiegeld in de grafiek. Op 12 mei schakelde Wallonië over op het gebruik van een nieuwe tool, wat de knik in de curve (daling op 12 en 13 mei) kan verklaren.

Het aantal mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen in de WZC was het hoogst op 21 april in Vlaanderen (68/1 000). In Wallonië, Brussel en de Duitstalige WZC bereikte het hoogste aantal zich respectievelijk op 25 april (109/1 000), 27 april (124/1 000) en 30 april (69/1 000). Nadien zien we een daling in alle gewesten/gemeenschappen, die vanaf 16 juni stagneert. Op 16 juni is het aantal bewoners met een mogelijke en bevestigde COVID-19 geval in WZC 4/1 000 bewoners in Vlaanderen, 5/1 000 bewoners in Wallonië, 8/1 000 bewoners in Brussel en 0/1 000 bewoners in de Duitstalige Gemeenschap.

Figuur 7: Prevalentie van mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen in Belgische WZC per 1 000 bewoners per dag (7-daags gemiddelde), per gewest/gemeenschap, 1 april-21 juni 2020

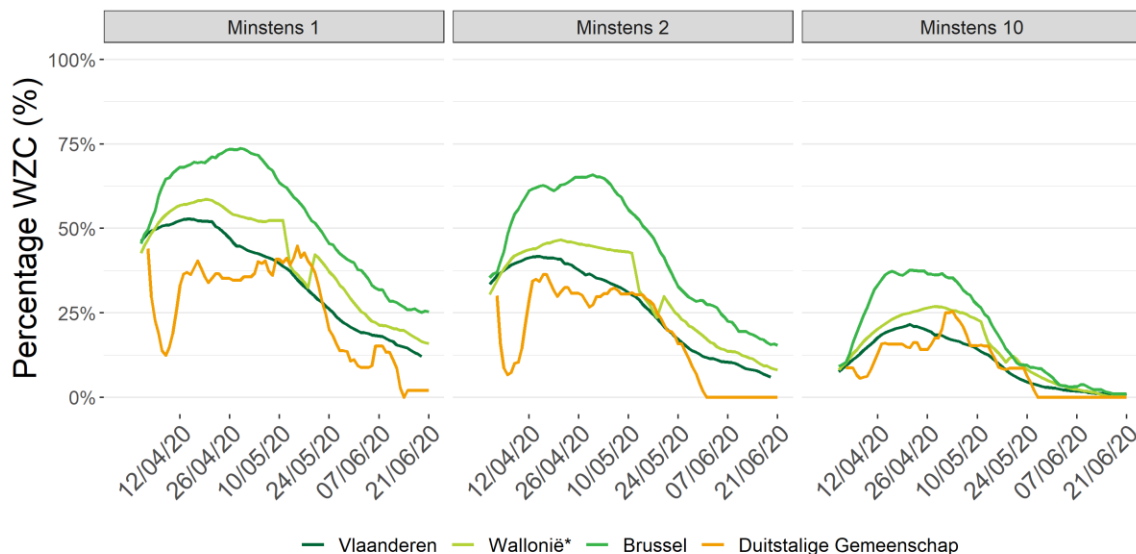

*Exclusief Duitstalige woonzorgcentra

Noot: Deze grafiek geeft niet alleen de bevestigde COVID-19-gevallen weer, maar ook de mogelijke COVID-19-gevallen (cfr. de gevalsdefinitie). Men kan niet uitsluiten dat andere respiratoire infecties als COVID-19 werden gerapporteerd.

Onderstaande grafiek (figuur 8) geeft het percentage WZC weer dat minstens 1, minstens 2 en minstens 10 COVID-19 gevallen rapporteerde op die dag (= prevalentie) ten opzichte van het aantal WZC dat deelnam die dag. Sinds begin april was er een sterke stijging te zien in het percentage WZC met (mogelijke en bevestigde) gevallen van COVID-19. Deze stijging hield aan tot eind april, waarna een dalende trend in alle gewesten waar te nemen is.

Figuur 8: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens 1, minstens 2 of minstens 10 gerapporteerde mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen, per dag, 1 april - 21 juni 2020

*Exclusief Duitstalige woonzorgcentra

Noot: Deze grafiek geeft niet alleen de bevestigde COVID-19 gevallen weer, maar ook de mogelijke COVID-19 gevallen (cfr. de gevalsdefinitie). Men kan niet uitsluiten dat andere respiratoire infecties als COVID-19 werden gerapporteerd.

Tijdens de eerste periode meldde 89% van de WZC in België minstens 1 mogelijk en bevestigd COVID-19 geval en een prevalentie van minstens 2 gevallen en 10 gevallen werd gemeld door respectievelijk 76% en 40% van de WZC. In tabel 4 wordt het percentage WZC dat minstens eenmaal minstens 1, minstens 2 of minstens 10 mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde tijdens de eerste periode per gewest/gemeenschap weergegeven.

Tabel 4: Percentage (%) van woonzorgcentra (WZC) met minstens 1, minstens 2 of minstens 10 mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen (1 april-21 juni 2020)

Gewest/Gemeenschap	% WZC minstens 1 geval	% WZC minstens 2 gevallen	% WZC minstens 10 gevallen
Brussel (N=147)	93	82	58
Duitstalige Gemeenschap (N=8)	88	50	25
Vlaanderen (N=814)	91	77	36
Wallonië (N=573)	89	74	41

5. Samenvatting tweede periode (vanaf 22 juni 2020 tot en met 30 augustus 2020)

Onderstaande gegevens worden voorgesteld vanaf de week van 22 juni 2020, toen het aantal diagnoses binnen de bevolking zich op het laagste niveau bevond. Eind juni werd een dalende participatiegraad geobserveerd. Om tegemoet te komen aan de werkdruk en registratiemoetheid van de WZC, werd in overleg met de bevoegde instanties; Agentschap Zorg en Gezondheid, Agence pour une Vie de Qualité (AViQ), Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de Duitstalige gemeenschap, de methodologie voor de gegevensverzameling in WZC aangepast. Sinds 1 juli wordt gevraagd om minstens één keer per week (en dus niet meer dagelijks zoals voorheen) de gegevens door te geven, tenzij er voor één of meer van de gevraagde variabelen een aanpassing dient doorgegeven te worden (bijvoorbeeld een nieuw mogelijk COVID-19 geval). In dat geval dienen deze gegevens wel onmiddellijk doorgegeven te worden. Als gevolg hiervan wordt de incidentie per week (van woensdag tot en met dinsdag) weergegeven. Het percentage WZC met COVID-19 gevallen (tabel 5 en figuur 9) worden geschat op basis van één vaste dag in de week (dinsdag), waarop duidelijk de meeste WZC hun gegevens rapporteren.

In de rapportage sinds 22 juni wordt niet enkel rekening gehouden met de gewijzigde gegevensverzameling, maar ook met de wijzigingen in de teststrategie. De testcapaciteit nam doorheen de COVID-19 crisis sterk toe en intussen worden bewoners in WZC met milde symptomen getest. In het kader van opvolging van clusters, kunnen asymptomatische bewoners ook getest worden. Deze screeningsstrategie verschilt tussen de gewesten/gemeenschappen en kan een invloed hebben op de resultaten. Daarom zijn vanaf 22 juni onze analyses en rapporten voor de WZC enkel gebaseerd op de gerapporteerde bevestigde COVID-19 gevallen (en dus niet meer op mogelijke COVID-19 gevallen). In het najaar komen ook heel wat andere respiratoire infecties voor. Door enkel de bevestigde gevallen in rekening te brengen, wordt zo goed mogelijk vermeden dat andere respiratoire infecties een stijging in de curve zouden veroorzaken.

5.1. PARTICIPATIE

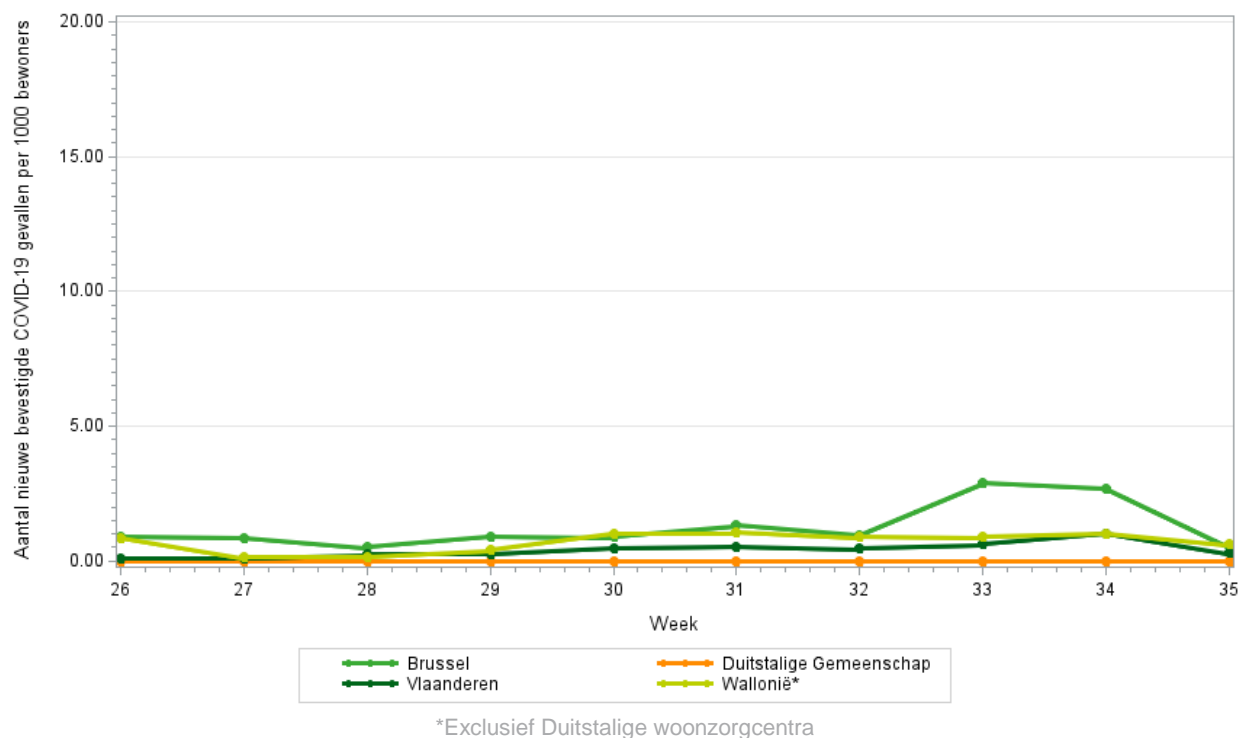
De mediaan van de participatiegraad (participatie minimaal 1 maal per week) tijdens de tweede periode bedroeg 91% (nationaal). De hoogste participatiegraad vond plaats in week 34 (94%), de laagste participatiegraad in week 25 (86%)

5.2. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19 GEVALLEN

Het aantal **bevestigde** COVID-19 gevallen in de WZC bleef stabiel en was het hoogst op 11 augustus in Vlaanderen (4,2/1 000). In Wallonië, Brussel en de Duitstalige WZC bereikte het hoogste aantal zich respectievelijk op 23 juni (3,9/1 000), 30 juni (10,2/1 000) en 30 juni (2,2/1 000).

Onderstaande grafiek (figuur 9) geeft de incidentie (het aantal nieuwe gevallen) per week (van woensdag tot en met dinsdag) van **bevestigde** COVID-19 gevallen in WZC per 1 000 bewoners, per gewest/gemeenschap. Dit betekent dat de som van het aantal nieuwe bevestigde gevallen eenmaal per week op de grafiek weergegeven wordt. In alle gewesten/gemeenschappen bleef het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen laag (<3,5/1000 bewoners) in de tweede periode.

Figuur 9: Incidentie per week van bevestigde COVID-19 gevallen in Belgische woonzorgcentra (WZC) per 1 000 bewoners, per gewest/gemeenschap, 24 juni – 1 september 2020

In de periode van 22 juni tot en met 30 augustus, meldde 19% van de WZC in België minstens een **bevestigd** COVID-19 geval en een prevalentie van minstens twee gevallen en tien gevallen werd gemeld door respectievelijk 9% en 1% van de WZC.

In tabel 5 wordt het percentage WZC dat minstens eenmaal minstens een, twee of tien bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde vanaf 22 juni 2020 tot en met 30 augustus per gewest/gemeenschap weergegeven. In dezelfde tabel wordt het percentage WZC weergegeven dat minstens eenmaal minstens een, twee of tien mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde sinds 22 juni tot en met 30 augustus.

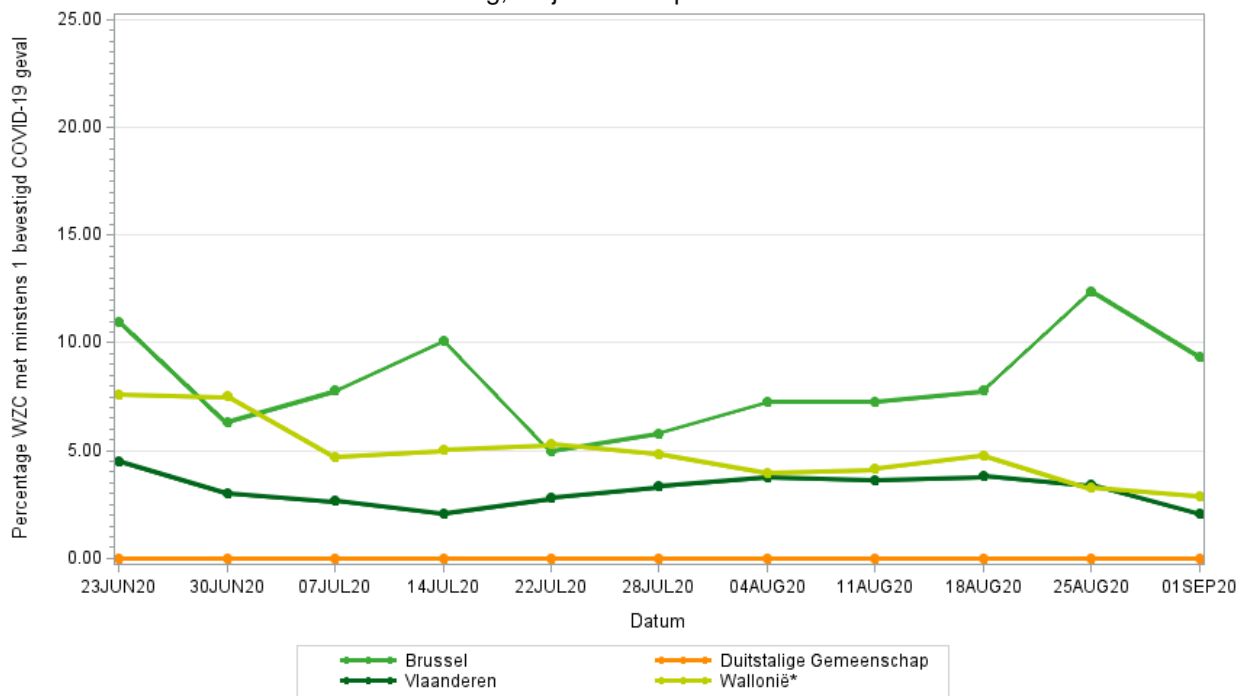
Tabel 5: Percentage (%) van woonzorgcentra (WZC) met minstens 1, minstens 2 of minstens 10 bevestigde of mogelijke en bevestigde COVID-19 gevallen, 22 juni – 30 augustus 2020

Gewest/Gemeenschap	% WZC minstens 1 geval		% WZC minstens 2 gevallen		% WZC minstens 10 gevallen	
	Bevestigd en mogelijk	Bevestigd	Bevestigd en mogelijk	Bevestigd	Bevestigd en mogelijk	Bevestigd
Brussel (N=147)	50	33	30	18	6	4
Duitstalige Gemeenschap (N=8)	0	0	0	0	0	0
Vlaanderen (N=814)	49	17	27	8	2	1
Wallonië (N=573)	37	19	18	8	2	1

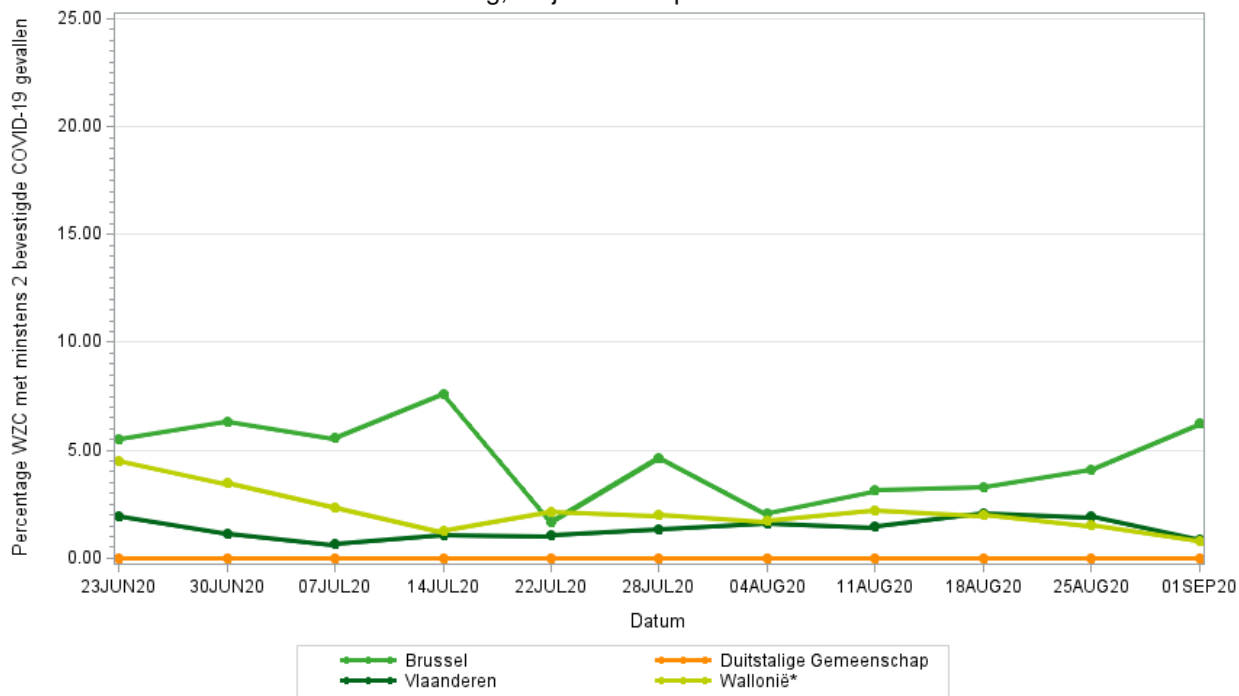
Onderstaande grafieken (figuur 10) geven het percentage WZC weer dat minstens 1, 2 en 10 bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde in de periode 23 juni – 1 september (op dinsdag). Het percentage WZC dat minstens 1, minstens 2 of minstens 10 bevestigde COVID-19 gevallen rapporteerde, bleef in deze periode stabiel.

Figuur 10: Evolutie van de prevalentie van COVID-19 in de woonzorgcentra (WZC), 23 juni – 1 september 2020

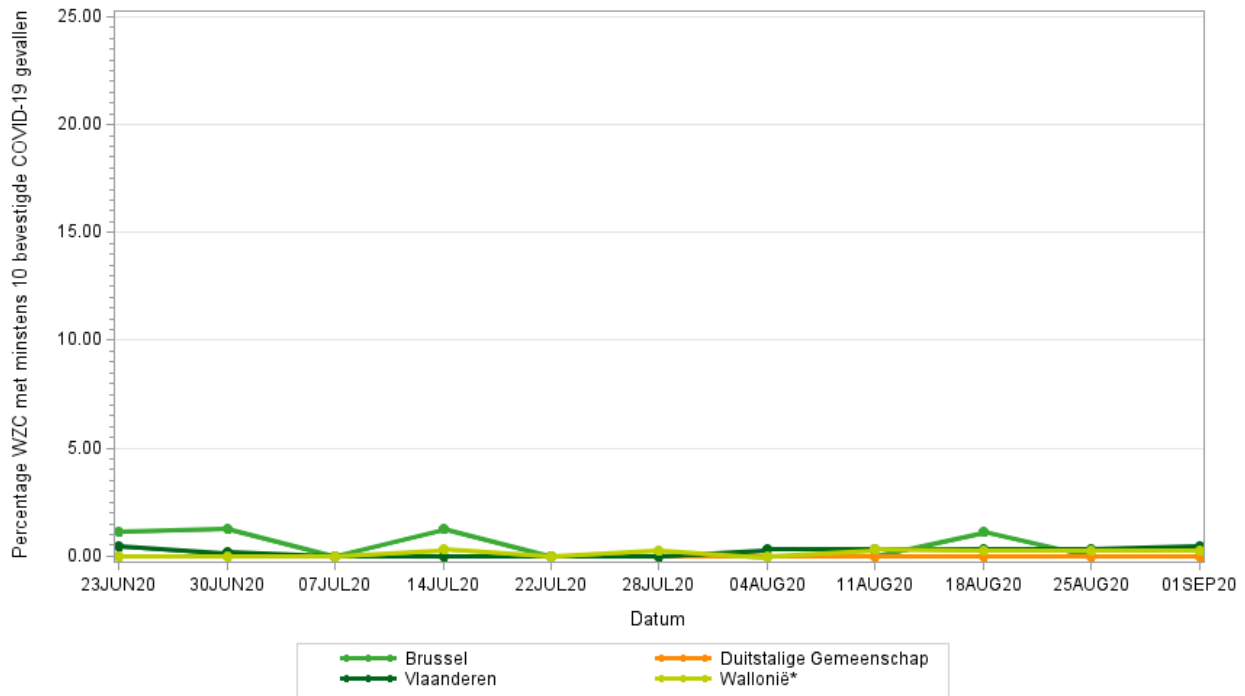
Figuur 10a: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens 1 bevestigde COVID-19 geval op dinsdag, 23 juni – 1 september 2020

Figuur 10b: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens 2 bevestigde COVID-19 gevallen op dinsdag, 23 juni – 1 september 2020

Figuur 10c: Percentage van woonzorgcentra (WZC) met minstens 10 bevestigde COVID-19 gevallen op dinsdag, 23 juni – 1 september 2020

*Exclusief Duitstalige woonzorgcentra

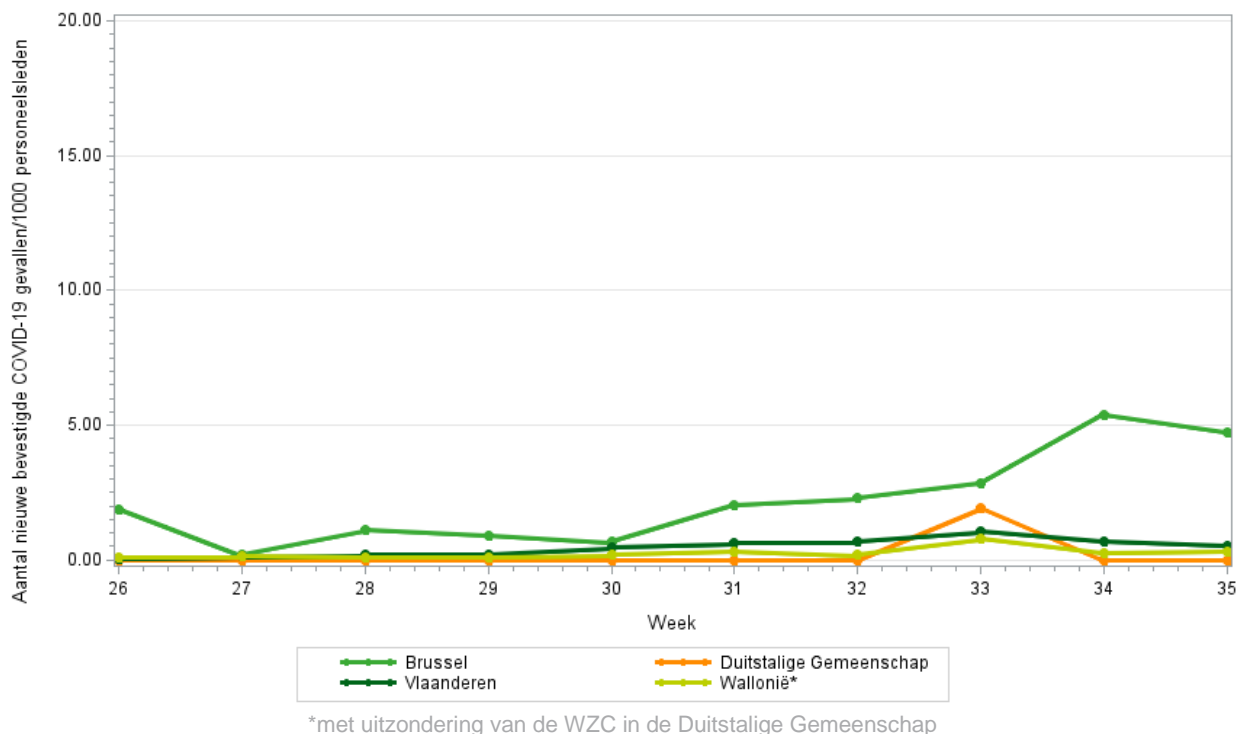
5.3. COVID-19 BIJ HET PERSONEEL

Er zijn een aantal gegevens over het personeel in de woonzorgcentra beschikbaar. Met personeel bedoelen we alle personeelsleden die in de instelling tewerkgesteld zijn, inclusief het verplegend en paramedische personeel, het animatieteam, het personeel dat instaat voor de poets, het onderhoud of de kwaliteitscontrole en de directie met zijn administratief personeel.

Onderstaande grafiek (figuur 11) geeft de incidentie (het aantal nieuwe gevallen) bij personeelsleden per week (van woensdag tot en met dinsdag) van **bevestigde** COVID-19 gevallen per 1 000 personeelsleden in WZC, per gewest/gemeenschap. Dit betekent dat de som van het aantal nieuwe bevestigde gevallen eenmaal per week op de grafiek weergegeven wordt.

Net zoals in de algemene bevolking en de incidentie bij de bewoners van WZC, bleef het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen per 1 000 personeelsleden stabiel in alle gemeenschappen/gewesten tot week 33. In week 34 is een stijging op te merken in het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen per 1 000 personeelsleden in het Brusselse gewest.

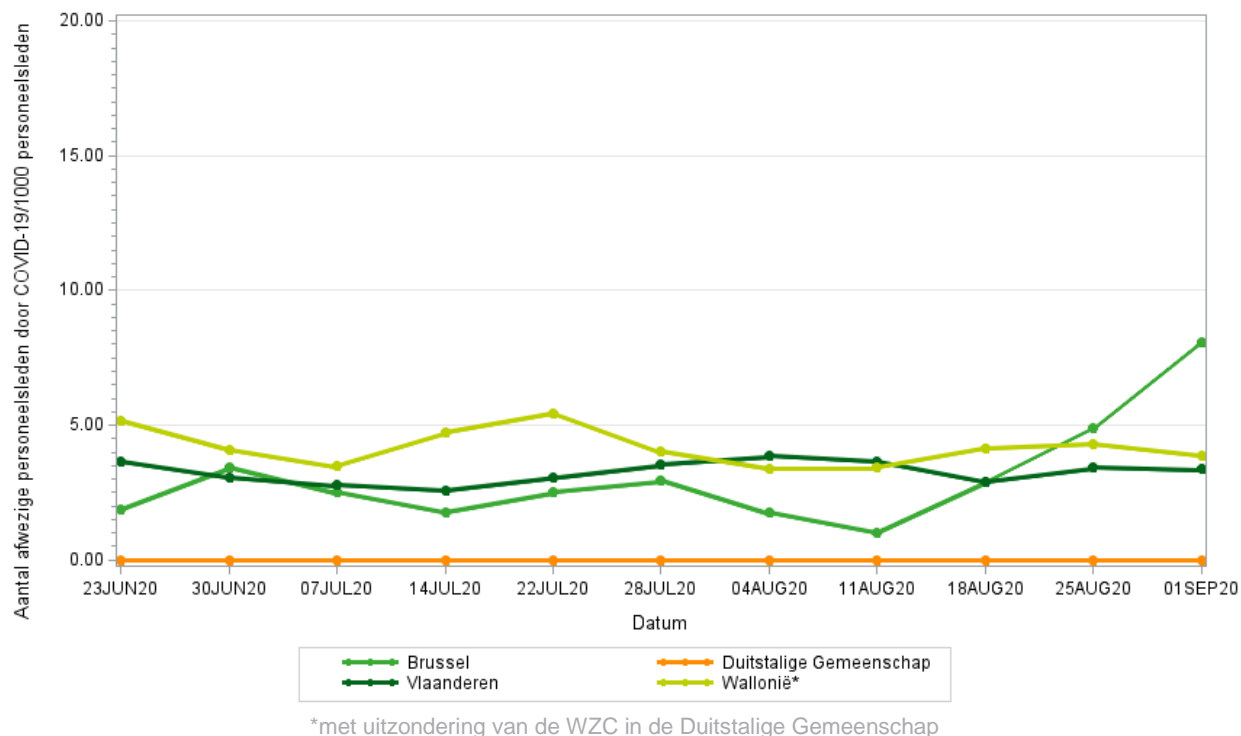
Figuur 11: **Incidentie per week** van **bevestigde** COVID-19 gevallen bij personeelsleden in Belgische woonzorgcentra (WZC) per 1 000 personeelsleden, per gewest/gemeenschap, 24 juni – 1 september 2020

Figuur 12 geeft het aantal personeelsleden dat afwezig is omwille van een **mogelijke of bevestigde** COVID-19 infectie/1 000 personeelsleden. Omdat zowel het aantal personeelsleden dat afwezig is omwille van een mogelijke COVID-19 infectie als het aantal personeelsleden afwezig is omwille van een bevestigde COVID-19 infectie een invloed heeft op de werking van het woonzorgcentrum, worden beide samen weergegeven. Dit wordt geschat op basis van één vaste dag per week (dinsdag), waarop duidelijk de meeste WZC hun gegevens rapporteren.

Het aantal afwezige personeelsleden omwille van een mogelijke of bevestigde COVID-19 infectie is dus slechts een deel en een onderschatting van het totale absentieïsme in woonzorgcentra, aangezien personeelsleden die afwezig zijn omwille van andere redenen, zoals burn-out, hier niet in meegeteld worden. Het aantal personeelsleden dat afwezig is omwille van een mogelijke of bevestigde COVID-19 infectie blijft stabiel in de tweede periode.

Figuur 12: **Prevalentie** van aantal afwezige personeelsleden omwille van een **mogelijke of bevestigde** COVID-19 infectie in Belgische WZC per 1 000 personeelsleden op dinsdag, per gewest/gemeenschap, 24 juni – 1 september 2020

6. Dankbetuiging

Graag willen we het personeel in de WZC bedanken voor hun blijvende inzet om correct te registreren, zodoende er een consequente opvolging van COVID-19 situatie in de WZC kan worden voorzien. Daarnaast danken we ook de gemeenschappen en gewesten voor de constructieve samenwerking en het delen van deze noodzakelijke gegevens.